

Nederlandse Richtlijnen Eerste Hulp 2021 vertaald naar de bhv

INHOUD

Inleiding	3	Eerste hulp en omgevingsinvloeden	
Tabel wijzigingen	4	Hulp en omgevingsinvloeden	10
Toelichting op de tabel	8	Onderkoeling en bevriezing	10
		Oververhitting	10
		Hoogteziekte	10
		Reisziekte	10
Algemeen			
Mentale eerste hulp	8		
		Eerste hulp letsels	
Algemene principes		Helmdragers	10
Verplaatsen uit een gevaarlijke situatie	8	Duikongevallen	11
Assisteren zorgprofessionals in de evenementenzorg	8	Rugpijn	11
		Bijtwenden	11
		Brandwonden	11
Algemene uitgangspunten		Blootstelling van de huid aan gevaarlijke stoffen	11
Houding slachtoffer	8	Wrijvingsblaren	11
Gebruik in de eerste hulp van aspirine bij hartklachten	8	Oogletsel	11
		Jeuk	12
		Losgeraakte tand	12
		Oor/neus	12
Reanimatie			
BLS	8	Eerste hulp ziekteklachten	
Kinderen en drenkelingen	9	Kinderziekten	12
Waterongeval	9	Allergische reactie	12
		Uitdroging / maagdarmklachten	13
		Infectieziekte	13
ABCD			
Vrije luchtweg	9	Steken en beten	
Paniek aanval en/of een te snelle ademhaling	9	Slangenbeten	13
Borst- en buikletsel	9	Steken van zeedieren (kwallen / Pietermannen)	13
Pijn op de borst/ hartklachten	9	Insectenbeten en - steken	13
Levensbedreigend bloedverlies	9	Tekenbeten	13
Levensbedreigend bloedverlies: het gebruik van hemostatisch gaas en tourniquet	9	Eikenprocessierups en dennenprocessierups	13
Beroerte	10		
Epileptische aanval	10	Bijlagen NREH	
Koortsstuipen	10	Bijlage 2 Hoe hulp te verlenen in de COVID-19 pandemie	14
Hersenletsel/Licht traumatisch hersenletsel	10	Bijlage 3 Wrijvingsblaren	14

INLEIDING

In dit document leggen we uit hoe we de Nederlandse Richtlijnen Eerste Hulp 2021 (NREH 2021) hebben vertaald naar de bhv leerstof. Welke onderwerpen zijn opgenomen en welke niet of gedeeltelijk? In de toelichting vind je een onderbouwing van deze keuzes.

De onderwerpen die in de bhv-leerstof zijn opgenomen, hebben betrekking op het verlenen van eerste hulp bij incidenten die in alle bedrijven en organisaties kunnen optreden. De zogeheten algemene risico's.

Voor eerste hulp aan kinderen zijn aanvullende onderwerpen opgenomen vanwege hun leeftijd of vanwege risico's die wel bij kinderen, maar niet, of in mindere mate, bij volwassenen voorkomen. Bedrijfshulpverleners die werken in bedrijven met specifieke risico's, moeten voor de eerste hulp bij de gevolgen van die risico's een aanvullende instructie of cursus volgen.

Voor een volledig beeld is het handig om ook onderstaande documenten te bekijken:

Deze documenten kan je downloaden op www.nibhv.nl

In de tabel is een overzicht opgenomen van de onderwerpen uit de NREH 2021.

Per onderwerp is aangegeven of dit al dan niet is opgenomen in de leerstof voor de bhv eerste hulp en/of in de leerstof voor eerste hulp bij werken met kinderen. In de toelichting op de tabel kan je lezen waarom een (deel van een) onderwerp niet is opgenomen.

De onderwerpen uit de Nederlandse Richtlijnen Eerste Hulp 2021*	BHV EERSTE HULP	EERSTE HULP BIJ WERKEN MET KINDEREN
<p>Opgenomen ja nee facultatief in e-learning </p>		
Algemeen		
Definities		
Mentale eerste hulp		
Algemene principes		
Vorbereiding op het verlenen van eerste hulp		
Veiligheid		
Brandend slachtoffer		
Verplaatsen uit een gevaarlijke situatie		
Assisteren zorgprofessionals in de evenementenzorg		
Algemene uitgangspunten		
Benadering slachtoffer		
Inschakelen professionele hulp		
Houding slachtoffer		
Toedienen medicijnen		
Gebruik in de eerste hulp van aspirine bij hartklachten		
Reanimatie		
BLS (reanimeren volwassenen)		
Kinderen en drenkelingen		
Reanimeren kinderen		
Waterongeval		

* Raadpleeg de Nederlandse Richtlijnen Eerste Hulp 2021 om te weten wat er met de onderwerpen wordt bedoeld.

De onderwerpen uit de
Nederlandse Richtlijnen
Eerste Hulp 2021*

BHV EERSTE HULP

EERSTE HULP BIJ WERKEN
MET KINDEREN

Opgenomen ja nee facultatief in e-learning

ABCD

Vrije luchtweg		
Luchtwegbelemmering		
Ernstige ademhalingsproblemen		
Bloed ophoesten		
Paniekaanval en /of een te snelle ademhaling		
Borst- en buikletsel		
Pijn op de borst/ hartklachten		
Levensbedreigend bloedverlies		
Levensbedreigend bloedverlies: het gebruik van hemostatisch gaas en tourniquet		
Beroerte		
Epileptische aanval		
Koortsstuipen		
Problemen bij diabetes		
Stoornis in het bewustzijn		
Flauwte		
Blootstelling aan gevaarlijke stoffen door inname via de mond		
Hersenletsel/Licht traumatisch hersenletsel		

* Raadpleeg de Nederlandse Richtlijnen Eerste Hulp 2021 om te weten wat er met de onderwerpen wordt bedoeld.

De onderwerpen uit de
Nederlandse Richtlijnen
Eerste Hulp 2021*

BHV EERSTE HULP

EERSTE HULP BIJ WERKEN
MET KINDEREN

Opgenomen ja nee facultatief in e-learning

Eerste hulp en omgevingsinvloeden

Onderkoeling en bevroering		
Oververhitting		
Hoogteziekte		
Reisziekte		
Wervelletsel: beperking beweging wervelkolom		

Eerste hulp letsels

Helmdragers		
Duikongevallen		
Extremiteitletsel		
Spierletsel		
Rugpijn		
Ondersteuning letsel arm/schouder		
Wonden		
Snijwonden		
Bijtonden		
Schaafwonden		
Brandwonden		
Blootstelling van de huid aan gevaarlijke stoffen		
Wrijvingsblaren		
Oogletsel		
Jeuk		
Bloedneus		
Losgeraakte tand		
Oor/neus		

* Raadpleeg de Nederlandse Richtlijnen Eerste Hulp 2021 om te weten wat er met de onderwerpen wordt bedoeld.

De onderwerpen uit de
Nederlandse Richtlijnen
Eerste Hulp 2021*

BHV EERSTE HULP

EERSTE HULP BIJ WERKEN
MET KINDEREN

Opgenomen ja nee facultatief in e-learning

Eerste hulp ziekteklachten

Ziekteverschijnselen		
Kinderziekten (gaat over zwangere met kinderziekten)		
Allergische reactie		
Uitdroging / maagdarmklachten		
Infectieziekten		

Steken en beten

Slangenbeten		
Steken van zeedieren (kwallen en Pietermannen)		
Insectenbeten en -steken		
Tekenbeten		
Eikenprocessierups en dennen-processierups		

Bijlagen NREH 2021

Bijlage 2 Hoe hulp te verlenen in de COVID-19 pandemie		
Bijlage 3 Wrijvingsblaren		

* Raadpleeg de Nederlandse Richtlijnen Eerste Hulp 2021 om te weten wat er met de onderwerpen wordt bedoeld.

In verband met de leesbaarheid gebruiken we de volgende verkorte termen:

- Als een onderwerp zowel in de cursus bhv eerste hulp als in de cursus eerste hulp bij werken met kinderen is opgenomen verkorten we dit tot: in de bhv-leerstof.
- Cursus bhv eerste hulp wordt afgekort als bhv-EH.
- Eerste hulp bij werken met kinderen wordt afgekort als EHK.

ALGEMEEN

Mentale eerste hulp

Informatie over het geven van mentale eerste hulp is opgenomen in de bhv-leerstof vanwege de toename van de psychische problematiek in onze samenleving. Ook bhv'ers kunnen hiermee in aanraking komen, zowel in het eigen bedrijf als daarbuiten.

ALGEMENE PRINCIPES

Verplaatsen uit een gevaarlijke situatie

Dit onderwerp komt aan de orde in de bhv-leerstof met uitzondering van het toepassen van de Rautekgreep bij een slachtoffer uit een auto.

Het helpen van een slachtoffer in een auto komt voor in specifieke branches en bij ongevallen op de openbare weg en is daarom niet opgenomen.

Assisteren zorgprofessionals in de evenementenzorg

Dit onderwerp is niet opgenomen. Deze taken horen bij de zorgverlener Evenementenzorg.

ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

Houding slachtoffer

Dit onderwerp is opgenomen in de bhv-leerstof met uitzondering van aandachtspunten over de houding van een slachtoffer dat een helm draagt.

Hulpverlening aan slachtoffers die een helm dragen komt voor in specifieke branches (zoals motor-crossevenementen) en bij ongevallen op de openbare weg voor en is daarom niet opgenomen.

De kans dat een bhv'er een situatie meemaakt waarbij een zwangere vrouw, die zich goed genoeg voelt om te gaan werken maar toch tijdens het werk bewusteloos raakt, is zeer klein. Er is daarom voor gekozen dit niet afzonderlijk te behandelen.

Gebruik in de eerste hulp van aspirine bij hartklachten

Dit onderwerp komt conform de richtlijn niet aan bod.

REANIMATIE

BLS

Dit onderwerp is niet opgenomen in de EHK, omdat het daar specifiek om de doelgroep kinderen gaat.

Kinderen en drenkelingen

Voor de bhv-EH geldt dat kinderen op dezelfde manier worden gereanimeerd als volwassenen. Cursisten die EHK volgen leren de specifieke vorm van reanimatie van kinderen.

Waterongeval

Het helpen van een slachtoffer van bijna verdrinking komt in specifieke branches voor en bij ongevallen op de openbare weg en is daarom niet opgenomen in de bhv-EH.

Het is wel opgenomen in EHK, omdat kinderen bij water spelen en niet altijd kunnen zwemmen. Als een baby of jong kind voorover valt in het water zijn enkele centimeters al genoeg om te verdrinken. Baby's zullen gewoon doorgaan met ademen. Bewusteloosheid zal snel intreden. Even later zal ook de ademhaling stoppen. Naast het feit dat ze geen besef hebben van de ernst van de situatie zijn baby's en jonge kinderen motorisch nog niet in staat zichzelf te redden.

ABCD

Vrije luchtweg

Dit onderwerp is opgenomen in de bhv-leerstof met uitzondering van de trauma jaw-thrust. De trauma jaw-thrust is een extra handeling die niet door alle eerstehulpverleners hoeft te worden toegepast. Het uitvoeren van de kinlift geeft een gelijkwaardig resultaat en is minder complex om uit te voeren.

Paniek aanval en/of een te snelle ademhaling

Het handelen bij een paniek aanval is alleen opgenomen in EHK. In de bhv-EH valt het optreden bij een paniek aanval onder het kopje "Neem bij twijfel of in ernstige situaties altijd contact op met de huisarts of huisartsspoedpost". De zorgprofessionals zorgen voor de juiste zorg.

Borst- en buikletsel

Borst- en buikletsel komen in specifieke branches voor en bij ongevallen op de openbare weg of in de publieke ruimte en is daarom niet opgenomen in de bhv-leerstof.

Pijn op de borst/ hartklachten

Dit onderwerp is niet opgenomen in de EHK, omdat dit bij de doelgroep kinderen in deze vorm niet voorkomt.

Levensbedreigend bloedverlies

Het stelpen van een bloeding bij levensbedreigend bloedverlies is opgenomen in de bhv-leerstof met uitzondering van het gebruik van het tourniquet en hemostatisch gaas.

Levensbedreigend bloedverlies: het gebruik van hemostatisch gaas en tourniquet

Het tourniquet en hemostatisch zijn nodig in specifieke situaties:

- in geval van hulpverlening of zelfhulp in gevaarlijke omstandigheden (politie/defensie)
- bij de hulpverlening na een groot incident met meerdere slachtoffers
- bij hulpverlening of zelfhulp in afgelegen gebieden (bijvoorbeeld kettingzaagongevallen in de bosbouw).

Leerstof over het gebruik van het tourniquet en hemostatisch gaas komt wel beschikbaar als extra informatie in de e-learning. Het onderwerp wordt in de bhv-EH niet getoetst.

Beroerte

Beroerte is niet opgenomen in EHK, omdat een beroerte bij kinderen zeldzaam is.

Epileptische aanval

De richtlijn over epileptische aanvallen is opgenomen in de bhv-EH. In EHK is een verwijzing naar de instructies van ouders/verzorgers opgenomen. Deze instructie kan per kind verschillen.

Koortsstuipen

Koortsstuipen doen zich alleen voor bij kinderen en worden om die reden niet behandeld in de bhv-EH.

Hersenletsel/Licht traumatisch hersenletsel

Dit onderwerp is opgenomen in de bhv-leerstof, met uitzondering van de situatie dat iemand na enkele dagen klachten krijgt. Dit zal in de werksituatie niet of zelden voorkomen, omdat een medewerker dan met klachten thuis blijft.

EERSTE HULP EN OMGEVINGSINVLOEDEN

Onderkoeling en bevriezing

Het helpen van een slachtoffer van onderkoeling of bevriezing komt in specifieke branches en bij evenementen voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-EH.

Het onderwerp is wel opgenomen in EHK, omdat kinderen onderkoeld kunnen raken als ze bij lage temperaturen langere tijd buiten aan het spelen zijn en/of er niet goed op zijn gekleed. Ook baby's kunnen onderkoeld raken. Dat zal niet vaak gebeuren door buitenspelen, maar omdat het lichaam van een baby nog niet kan reageren op kou zoals bijvoorbeeld gaan rillen om warm te blijven.

Oververhitting

Het helpen van een slachtoffer van oververhitting komt in specifieke branches en bij evenementen voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-EH. Het komt wel aan bod in EHK, omdat kinderen oververhit kunnen raken door te lang spelen in de zon. Of bij baby's: omdat de kinderwagen lang in de zon staat.

Hoogteziekte

Het helpen van een slachtoffer met hoogteziekte komt bij specifieke branches in het buitenland voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-leerstof.

Reisziekte

Het helpen van een slachtoffer met reisziekte komt in specifieke branches voor en is daarom niet opgenomen in de bhv eh. Bhv'ers die eerste hulp aan kinderen verlenen kunnen hier wel mee te maken krijgen, bijvoorbeeld bij uitjes met het kinderdagverblijf, schoolreisjes en kinderkampen. Om die reden komt reisziekte wel aan bod in EHK.

EERSTE HULP LETSELS

Helmdragers

Het verlenen van eerste hulp aan slachtoffers met een helm op komt in specifieke branches voor en op de openbare weg en is daarom niet opgenomen in de bhv-leerstof.

Duikongevallen

Het helpen van een slachtoffer van een duikongeval komt in specifieke branches voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-leerstof.

Spierletsel

Spierletsel kan ontstaan door beschadiging van het spierweefsel, door overbelasting van het spierweefsel of zelfs scheuren van spierweefsel. Mocht er in een werksituatie een slachtoffer zijn met een spierletsel dan kan de bhv'er de algemene aanpak volgen voor het inschakelen van professionele hulpverleners. Dat wil zeggen: bel de huisarts of de huisartsenspoedpost als het slachtoffer dat zelf niet kan.

Rugpijn

Rugpijn is niet opgenomen. Bij rugklachten is er tijd voor overleg met een huisarts. Werknemers die rugpijn hebben zullen meestal niet aan het werk zijn. Zij komen dan ook niet bij de bhv terecht met deze klachten of ze weten zelf weten hoe zij met deze klachten om moeten omgaan.

Bijtwonden

Het helpen van een slachtoffer met bijtwonden komt in specifieke branches voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-EH.

Kinderen worden vaker geconfronteerd met dierenbeten dan volwassenen, omdat zij zich niet altijd van het gevaar bewust zijn. En soms bijten kinderen elkaar. Beten van dieren leiden tot lelijke rafelige wonden en soms lelijke littekens. Daarom is het onderwerp bijtwonden wel opgenomen in EHK.

Brandwonden

Conform de NREH 2021 is de terminologie bij brandwonden gewijzigd. We spreken nu van verbrandingen in plaats van brandwonden in navolging van de richtlijn van de Brandwondenstichting.

Blootstelling van de huid aan gevaarlijke stoffen

Dit type letsel komt in specifieke branches voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-EH. Kinderen kunnen wel te maken krijgen met blootstelling aan gevaarlijke stoffen, omdat ze geen gevaar zien in zaken als schoonmaakmiddelen of medicijnen. Daarom is het onderwerp wel opgenomen in EHK.

Wrijvingsblaren

Het helpen van een slachtoffer met wrijvingsblaren komt in specifieke branches en bij evenementen voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-leerstof.

Oogletsel

Eerste hulp bij oogletsel is opgenomen in de bhv-leerstof met uitzondering van verbranding van het oog en contact met gevaarlijke stoffen, omdat dit specifiek is voor bepaalde branches. In EHK komen deze specifieke vormen van oogletsel wel aan bod in verband met een groter risico op oogletsel door contact met schoonmaakmiddelen of medicijnen.

Jeuk

Het helpen van een slachtoffer met deze klachten zal niet gauw voorkomen in een werksituatie met volwassenen en is om die reden niet opgenomen in de bhv-EH.

Eerste hulp bij jeuk is wel opgenomen in EHK. Kinderen worden iets vaker geconfronteerd met insectensteken en kunnen tijdens het spelen in contact komen met planten die jeuk veroorzaken. Bovendien doen zij dan, afhankelijk van hun leeftijd een beroep op volwassenen voor hulp.

Losgeraakte tand

Een losgeraakte tand komt in specifieke branches voor en is daarom niet in opgenomen in de bhv- EH. Er zal ook tijd zijn om te overleggen met bijvoorbeeld een tandarts.

Eerste hulp bij een losgeraakte tand is wel opgenomen in EHK, omdat het daar vaker voorkomt. Bij een jong kind kan het belangrijk zijn om een blijvende tand snel te herplaatsen

Oor/neus

De eerste hulp bij dit onderwerp is alleen opgenomen in EHK, omdat kinderen in een bepaalde ontwikkelingsfase regelmatig iets in hun eigen (mond), oor of neus stoppen of dat bij een ander kind doen. Bij volwassenen is dit niet het geval, daarom is het onderwerp niet opgenomen in de bhv-EH. Mocht er toch iets in oor of neus van een volwassene zitten, dan is er genoeg tijd om te overleggen met een huisarts.

EERSTE HULP ZIEKTEKLACHTEN

Kinderziekten

Het gaat bij dit onderwerp over zwangere vrouwen die in aanraking komen met een kinderziekte. In situaties waarin met kinderen wordt gewerkt is de kans dat zwangere vrouwen in aanraking komen met besmettelijke kinderziekten vele malen groter dan in een werksituatie zonder kinderen. Om die reden is het onderwerp wel opgenomen in EHK, maar niet in de bhv-EH.

Allergische reactie

Eerste hulp bij een allergische reactie is in de bhv-EH niet als apart onderwerp opgenomen, maar komt aan bod in de paragraaf over het inschakelen van professionele hulp. Volwassenen die allergisch zijn voor bepaalde stoffen of insectenbeten zijn hier meestal van op de hoogte en weten zelf wat ze moeten doen. Mocht er in een werksituatie een slachtoffer zijn met een allergische reactie, dan geldt de algemene aanpak bij twijfel of ernstige situaties: neem contact op met 1-1-2. Daar zal men bepalen of een ambulance noodzakelijk is of dat een doorverwijzing naar een huisarts voldoende is.

Dit onderwerp komt wel aan bod in EHK. Kinderen weten niet altijd dat zij allergisch reageren op bepaalde stoffen of insectenbeten en zijn, afhankelijk van hun leeftijd, aangewezen op de eerste hulp door volwassenen.

Uitdroging / maagdarmklachten

Eerste hulp bij uitdroging/maagdarmklachten is niet opgenomen in de bhv-EH. Werknemers met dit soort klachten blijven meestal thuis of gaan naar huis als ze zich niet goed voelen. Mocht een bhv'er toch hulp moeten geven aan een slachtoffer met ernstige uitdrogingsverschijnselen of maagdarmklachten, dan geldt de algemene aanpak bij twijfel of ernstige situaties: neem contact op met 1-1-2.

Bij baby's en kinderen bestaat sneller kans op uitdroging dan bij een volwassene door zweten, koorts, overgeven of diarree. Bhv'ers die werken met kinderen kunnen hier mee te maken krijgen, om die reden is het onderwerp opgenomen in EHK.

Infectieziekten

Dit onderwerp komt in algemene zin aan bod in de bhv-leerstof. Op de website nibhv.nl vind je [informatie voor bhv'ers en bedrijven](#) over de inzet van de bhv tijdens een pandemie. Daarbij volgen we de richtlijnen van de overheid en kennisinstituten zoals RIVM.

STEKEN EN BETEN

Slangenbeten

Eerste hulp bij slangenbeten komt in specifieke branches en in de vrije tijd voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-leerstof.

Steken van zeedieren (kwallen en Pietermannen)

Eerste hulp bij steken van zeedieren komt in specifieke branches voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-EH.

Het onderwerp is wel opgenomen in EHK, omdat kinderen het gevaar van kwallen vaak niet inzien en een kwallenbeet op kunnen lopen bij spelen in zee.

Insectenbeten en - steken

Hulpverlening aan een slachtoffer met insectenbeten en -steken komt in specifieke branches voor en is daarom niet opgenomen in de bhv-EH. Er is ook tijd om te overleggen met bijvoorbeeld een huisarts.

Het onderwerp is wel opgenomen in EHK, omdat kinderen vaker worden geconfronteerd met insectensteken en dierenbeten dan volwassenen, omdat zij zich niet altijd van het gevaar bewust zijn en omdat zij, afhankelijk van hun leeftijd, vaak niet weten hoe te handelen.

Tekenbeten

Tekenbeten komen in specifieke branches voor en zijn daarom niet opgenomen in de bhv-EH. Het onderwerp is wel opgenomen in EHK, omdat kinderen iets vaker worden geconfronteerd met tekenbeten bij het buitenspelen. Afhankelijk van hun leeftijd weten zij vaak niet wat ze dan moeten doen.

Eikenprocessierups en dennenprocessierups

Het helpen van een slachtoffer met klachten door deze rupsen is niet opgenomen in de bhv-leerstof, omdat deze rupsen in specifieke branches en omgevingen voorkomen.

BIJLAGEN NREH

Bijlage 2 Hoe hulp te verlenen in de COVID-19 pandemie

De laatste stand van zaken over de eerste hulp tijdens de COVID-19 pandemie wordt steeds gepubliceerd op onder het kopje '[Corona-updates en bhv: blijf op de hoogte](#)'.

Bijlage 3 Wrijvingsblaren

Zie wrijvingsblaren.

